

Motion till riksdagen 2025/26:471

av Carita Boulwén (SD)

Tryggare järnväg, plattformsskydd samt nationell handlingsplan för plankorsningar och spårområden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till fasta skyddsbarriärer mellan spår och perrong för att öka säkerheten på landets järnvägsstationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram en nationell handlingsplan för att säkra järnvägens plankorsningar och spårområden, innefattande successiv stängning eller aktivt skydd av oskyddade plankorsningar, förstärkt inhägnad och intrångsskydd längs högrisksträckor i tätortsnära lägen, samt införande och uppföljning av beprövade suicidförebyggande åtgärder, exempelvis blå LED-belysning på utpekade platser, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att resa med tåg är ett populärt färdssätt och sedan 1990-talet har antalet tågresor i landet mer än fördubblats. År 1990 gjordes cirka 82 miljoner järnvägsresor, år 2024 gjordes 252 miljoner järnvägsresor. Den största andelen utgörs av pendel- och regionaltrafik, där människor dagligen pendlar mellan bostad och arbete eller skola.

Under 2024 avgick 1 065 954 persontåg. Samtidigt går ett stort antal godståg på samma spår, vilket innebär att kapacitetskonflikten mellan person- och godstrafik består. Det är i grunden positivt att fler väljer tåget, men utvecklingen ställer högre krav på hela järnvägssystemet. Fler tåg på samma spår ökar störningskänsligheten och förseningarna, och dessutom uppstår påtaglig trängsel på perrongerna. På många stationer saknas fortfarande fysiska skyddsbarriärer mellan plattform och spår, vilket innebär att tåg passerar i hög hastighet bara decimeter från resenärer, däribland barn,

äldre och personer med funktionsnedsättning, som ofta tvingas stå eller röra sig inom den markerade säkerhetszonen.

Säkerhetsläget motiverar skärpta åtgärder. År 2023 omkom 103 personer i spårtrafiken. År 2024 ökade antalet omkomna till 112 personer, varav 20 i olyckor och 92 genom självmord. Av olycksdödsfallen på järnväg omkom elva personer när de obehörigt befann sig på spårområdet, sex i plankorsningar och två var järnvägsanställda. Ingen passagerare har omkommit ombord på tåg sedan 2010. Det nationella målet innebär en halvering av antalet omkomna till 2030, men utvecklingen gör att måluppfyllelsen är osäker utan ett tydligare och mer samlat säkerhetsarbete.

Trafikverket arbetar redan med siktförbättringar, aktivt skydd vid korsningar och riktade insatser mot intrång, men arbetet behöver samlas, prioriteras och skalas upp där riskerna är som störst. Plattformsskydd i form av fasta skyddsbarriärer bör utredas som norm på större stationer. Beprövade suicidförebyggande åtgärder, exempelvis blå LED-belysning i riskpunkter, bör införas där de bedöms vara lämpliga och följas upp systematiskt.

Arbetet med att avhjälpa dessa säkerhetsbrister och därigenom i största möjliga mån förebygga olyckor och självmord måste därför både intensifieras och utökas.

Carita Boulwén (SD)